

М. П. Денисенко, д.е.н., професор
Л.М. Людвенко, студент

Київський національний університет технологій та дизайну

ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

У 2005 році Україна приєдналася до Болонського процесу, котрий передбачає створення єдиного освітнього простору і в основному стосується модернізації вищої освіти, адже саме вона формує інтелектуальний потенціал країни, забезпечує висококваліфікованими фахівцями національне господарство, науку, культуру [1].

Стратегічні напрямки розвитку вищої освіти визначені Конституцією України, Законами України "Про освіту", "Про вищу освіту", Національною доктриною розвитку освіти, указами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України [2].

Оскільки ключовим інструментом запровадження інновацій в країнах Європи стало ухвалення нового законодавства про вищу освіту, в Україні також відбулось законодавче закріплення трансформаційних зрушень національної системи вищої освіти за попереднє десятиліття – прийнято Закон України «Про вищу освіту» (17 січня 2002 рік), котрий стосується і педагогічної освіти [3]. Він складався з 14 розділів, у яких містилося 69 статей, та прикінцевого положення. Закон регулював суспільні відносини у галузі навчання, виховання, професійної підготовки громадян України, встановлював правові, організаційні, фінансові та інші основи діяльності системи вищої освіти, створював умови для самореалізації особистості, а також забезпечував потреби суспільства і держави у кваліфікованих фахівцях.

Попри те, що Закон закріпив позитивні наслідки модернізації вищої школи, він, на жаль, не дав інструментів для її подальшого розвитку в контексті Болонського процесу.

Після тривалого доопрацювання Кабінет Міністрів України вніс на розгляд Парламенту нову редакцію законопроекту «Про вищу освіту», який ґрунтується на останній недосконалій редакції попереднього Уряду, метою якого є забезпечення якіснішого правового регулювання відносин у сфері вищої освіти, створення єдиного освітнього простору в державі, інтеграція вищої школи України в Європейський простір вищої освіти, розширення доступу до здобуття вищої освіти громадянами України та автономії вищих навчальних закладів [4].

Фахівці вважають, що «Загалом цей законопроект важливий, оскільки головною метою його є, по-перше, адаптуватися під Болонський процес, по-друге, адаптація законопроекту про вищу освіту до сучасних вимог економіки нашої держави. Тому що ми не можемо жити за стандартами ще радянських часів. Також стратегічною метою даного законопроекту є розширення автономії вищих навчальних закладів» [5].

Головним завданням прийняття Закону України «Про вищу освіту» (нова редакція) є модернізація законодавства України у сфері вищої освіти (в тому числі і педагогічної) та створення більш сприятливих умов для здобуття вищої освіти, гарантій її якості, відповідності міжнародним зобов'язанням України.

Основними модифікаціями нового Закону «Про вищу освіту» є:

- визначення сфери дії Закону «Про вищу освіту»;
- розширення автономії вищих навчальних закладів;
- адаптація структури вищої освіти України до Європейського простору вищої освіти;
- скасування освітньо-кваліфікаційного рівня вищої освіти «спеціаліст»;
- зміна напрямів підготовки, за якими здійснюється підготовка бакалаврів на спеціальності, які є складовими галузей освіти;
- збільшення строку навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» до півтора-двох років;
- ліквідація рівнів акредитації (I-IV) вищих навчальних закладів та запровадження акредитації вищого навчального закладу за типом;
- ліквідація громіздкої схеми державних стандартів, галузевих стандартів, стандартів вищого навчального закладу;
- визначення основних засад практичної підготовки студентів;
- посилення інноваційної складової діяльності вищого навчального закладу та визначення організаційно-правової форми впровадження інновацій.

Таким чином, аналізуючи модернізаційні процеси, котрі стосуються змісту вищої педагогічної освіти в Україні, варто відзначити, що реформуючи законодавство, освітяни зробили величезний крок у виконанні зобов'язань, поставлених перед країною. Прийняття законопроекту змінює структуру та зміст вищої освіти в цілому, а саме змінює стандарти вищої педагогічної освіти, основою яких є рамка кваліфікацій, створює нову систему ліцензування, акредитації, самоврядності вищих навчальних закладів, громадський контроль, новітню систему студентського самоврядування, фінансову автономність.

Список використаної літератури

1. Луцький М. Закон України «Про вищу освіту» не менш вагомий ніж податковий кодекс / М. Луцький // Освіта України. – 2011. – № 91 -92. – С. 1-16.
2. Луцький М. Реформування освіти: перші кроки зроблено / М. Луцький // Солом'янка. – 2011. – № 1 (147). – С. 1-8.
3. Манько В. М. Ступенева підготовка інженерів-механіків сільськогосподарського виробництва / В.М. Манько, В.В. Іщенко. – К.: Науково-методичний центр аграрної освіти, 2005. – 503 с.
4. Програма інтеграції України до Європейського Союзу. Програму схвалено Указом Президента N 1072/2000 (1072/2000) від 14.09.2000. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <<http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/n0001100-00>>

5. Про вищу освіту. Закон України від 17.01.02. №2984_Ш//ВВР. – № 20. – С. 134.

6. Степко Я. Я. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес: Матеріали до першої лекції // Я. Я Степко, М. Ф. Болюбаш, К. М. Левківський, Ю. В. Сухарніков. – К.: Изд., 2004. – 24 с.